Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Предложение за регламент на Съвета относно уведомяването на Комисията за инвестиционни проекти за енергийна инфраструктура в Европейската общност, както и за отмяна на Регламент (ЕО) № 736/96“

COM(2009) 361 окончателен — 2009/0106 (CNS)

(2010/C 255/22)

Единствен докладчик: **г-н SALVATORE**

На 4 септември 2009 г. Съветът реши, в съответствие с чл. 262 от Договора за създаване на Европейската общност, да се консултира с Европейския икономически и социален комитет относно:

„Предложение за регламент на Съвета относно уведомяването на Комисията за инвестиционни проекти за енергийна инфраструктура в Европейската общност, както и за отмяна на Регламент (ЕО) № 736/96“

COM(2009) 361 окончателен – 2009/0106 (CNS).

Специализирана секция „Транспорт, енергетика, инфраструктури, информационно общество“, на която беше възложено да подготви работата на Комитета по този въпрос, прие своето становище на 12 ноември 2009 г. (докладчик: г-н SALVATORE).

На 458-ата си пленарна сесия, проведена на 16 и 17 декември 2009 г. (заседание от 16 декември), Европейският икономически и социален комитет прие настоящото становище с 177 гласа „за“ и 1 глас „въздържал се“.

1. Заключения и препоръки

1.1 Европейският икономически и социален комитет приветства желанието на Европейската комисия да въведе нови правила за проектите за инвестиране в енергийните инфраструктури и подкрепя разглежданото предложение за регламент, тъй като в него са отчетени последните промени в европейската енергийна политика. Предложението отговаря на реалните нужди на сектора, като улеснява събирането на подходяща, удовлетворителна и прозрачна информация и налага пропорционална на нейната полезност административна тежест.

1.2 ЕИСК подкрепя принципа, залегнал в основата на предложението на Комисията за регламент, според който е необходимо да се съчетае необходимостта от гарантиране на редовна и последователна информация за изготвяне на периодични и междусекторни анализи на енергийната система с целта да се намалят административните разходи и да се насърчи прозрачността. Поставяйки си такива цели, предложението на Комисията предлага значително подобряване на съществуващата система. В този смисъл разглежданото предложение, чието правно основание са разпоредбите в член 284 от Договора за създаване на Европейската общност и член 187 от Договора за Евратом, изглежда напълно съобразено с основните принципи на субсидиарност и пропорционалност.

1.3 ЕИСК посочва, че спецификациите за минималните прагове, посочени в приложението към предложението за регламент, над които се прилага задължението за изпращане на информация, не са мотивирани от Европейската комисия по подходящ начин. Необходимо е европейските и националните органи за вземане на решение да проведат по-задълбочена дискусия с операторите от сектора и организациите на гражданското общество, за да се определят най-подходящите стойности за минималните прагове, които да бъдат гаранция за безопасност, опазване на околната среда, прозрачност и рентабилност.

1.4 ЕИСК предлага периодичните анализи на Комисията да не се ограничават до предвиждане на евентуални дисбаланси между търсенето и предлагането на енергия и откриване на пропуски в инфраструктурите, а да бъдат и инструмент за мониторинг на напредъка на обявените проекти, за да се гарантира, че тяхното осъществяване се извършва в разумни срокове.

1.5 ЕИСК счита, че обезопасяването на съществуващите инфраструктури и на новите проекти е от съществено значение. Инвестициите на икономическите оператори трябва да са насочени преди всичко към модернизацията, поддръжката и технологичното адаптиране на енергийните мрежи за целите на сигурността, за да се предотвратят проблемите и да се гарантира енергийната ефективност, както и устойчивостта на околната среда, която не може и не трябва да се пренебрегва никога и по никакви причини.

1.6 ЕИСК подчертава, че събирането на информация и данни за инфраструктурите от интерес за Общността ще даде възможност за утвърждаване на принципа на енергийна солидарност между държавите-членки. Освен това инструментът на периодичните анализи ще насърчи диверсификацията на енергийните източници, като по този начин ще намали енергийната зависимост по отношение на отделни страни износителки на конвенционални ресурси и ще подкрепи сигурността на доставките.

1.7 По отношение на електроенергията, произведена от възобновяеми източници, ЕИСК счита, че е важно да се избягва налагането на административни тежести на малките и средните предприятия, по-специално на предприятията, специализирани в нововъзникващите екологични технологии, които вече са в неблагоприятно положение поради това, че имат по-високи производствени разходи, от тези на конвенционалните енергийни източници.

1.8 ЕИСК предлага, с оглед целта, обявена от Европейската комисия – повече прозрачност, държавите-членки да обърнат необходимото внимание на мненията на жителите на местата, определени за приемане на новите инсталации, посредством представителните сдружения на гражданското общество.

1.9 ЕИСК препоръчва на Европейската комисия да следи разходите за инвестиции да не бъдат прехвърлени към потребителите.

2. **Въведение**

2.1 Либерализацията на вътрешния енергиен пазар разкрива нови възможности за инвестиране в енергийния сектор. Новият законодателен контекст налага постигането на конкретни цели в областта на енергията от възобновяеми източници и биогоривата.

С оглед на предвиденото и желаното увеличаване на инвестициите в европейските инфраструктури е необходима хармонизирана рамка за събиране на данни и информация за проектите за пускане и извеждане от експлоатация на енергийните инсталации.

2.2 Комисията предлага Регламент (ЕО) № 736/96 да бъде отменен и заменен с нов, който да гарантира проследяването на инфраструктурните инвестиционни проекти за производство, превоз и съхраняване на енергията и на въглеродния диоксид.

2.3 Събирането на важни и подходящи данни за развитието на енергийните инфраструктури в държавите-членки е абсолютно необходимо за извършването на периодични и междусекторни анализи, които позволяват да бъдат откривани предварително евентуални структурни недостатъци и дисбаланси между търсенето и предлагането на енергия. Освен това е необходимо да се гарантира прозрачност в интерес на икономическите оператори и да бъдат намалени административните разходи.

2.4 Регламент № 736/96 е не само остарял, тъй като приложното му поле не обхваща голяма част от инсталациите, използващи възобновяеми източници на енергия, но и не предвижда подходяща система за събиране на информация и за проследяване на енергийните проекти на държавите-членки. Следователно, сега действащата система може да бъде пречка за сигурността на инвестициите, тъй като не гарантира прозрачност и в дългосрочен план може да забави прехода към икономика с ниски емисии на въглероден диоксид.. Освен това, настоящото законодателство като че ли не предлага гаранции за сигурност по отношение на мрежите и инсталациите за производство и съхраняване на енергия и на въглероден диоксид.

3. **Предложението на Комисията**

3.1 Съдържанието на предложението за регламент се основава на задължението, наложено на държавите-членки, да изпращат на Европейската комисия информация за вече започналото или предстоящо в срок от пет години осъществяване на инфраструктурните инвестиционни проекти в петролния, газовия, електрическия сектор, в секторите на биогоривата, улавянето, съхраняването и превоза на въглероден диоксид. Това задължение се отнася и за извеждането от експлоатация на съществуващи инсталации през следващите три години.

3.2 Исканите данни се отнасят за: капацитета на инсталацията, наименованието, вида и основните характеристики на инфраструктурите; вероятната дата за пускане в експлоатация, вида и източника на използваната енергия; използваните технологии за гарантиране на безопасността на инфраструктурите; инсталирането на системи за улавяне на въглерода. При извеждането от експлоатация на инсталации, е необходима информация относно: вида и капацитета на инфраструктурите; вероятната дата за извеждане от експлоатация.

3.3 Комисията предлага държавите-членки да предоставят необходимата информация на всеки две години, считано от 31 юли 2010 г. Участниците на пазара от своя страна изпращат тази информация на държавата-членка, на чиято територия ще бъде осъществен проектът, преди 31 май на референтната година. Тази информация отразява състоянието на проектите, считано от 31 март на въпросната година.

3.4 Комисията подкрепя модел, основан на допълняемостта, с който се цели да се избегне дублирането на информация. В съответствие с този принцип държавите-членки са освободени от задължението да съобщават данните, в случай че вече са изпратили еквивалентна информация, съгласно конкретна законодателна разпоредба или в рамките на многогодишен инвестиционен план.

3.5 Комисията използва събраната информация за да извършва, най-малко веднъж на две години, междусекторни анализи за структурното развитие на енергийната система на ЕС, резултатите от които се обсъждат заедно с държавите-членки и заинтересованите страни. Тези резултати може да бъдат направени публично достояние, при условие че е защитена поверителната лична и търговска информация.

3.6 Комисията може да приеме необходимите за изпълнението на регламента мерки, по-специално по отношение на методите на изчисляване, техническите определения и съдържанието на събраните данни. Преразглеждане на предложения регламент е предвидено в срок от пет години, считано от влизането му в сила.

4. **Общи бележки**

4.1 ЕИСК приветства предложението на Комисията, предвид значението на този нов регламент за целите на европейската енергийна политика. Избраното решение съчетава необходимостта от контрол и събиране на важна информация относно инвестиционните проекти с необходимостта да се ограничат административните разходи, както и да се насърчава прозрачността.

4.2 С регламента се цели мониторинг на енергийната система на ЕС, като се проучват данните и информацията за проектите за инвестиране в енергийните инфраструктури, събрани от Комисията и по-специално от нейната Обсерватория на единния пазар.

4.2.1 Съществуването на вътрешен пазар и необходимостта от изграждане на система за мониторинг, действаща на наднационално равнище, са достатъчно основание за прилагането на регулаторна мярка по-скоро на общностно, отколкото на национално равнище. Следователно, в този смисъл, предложената от Комисията регулаторна намеса е напълно съобразена с основния принцип на субсидиарност.

4.2.2 Изборът на регламента като правен инструмент за замяна на предишен регламент, уреждащ действията в тази област, и неговото съдържание, което предвижда задължението за държавите-членки да изпращат необходимата информация – задължение, смекчено от необходимостта да не им се налага прекалено голяма административна тежест – свидетелстват за пълното съответствие на разглежданото предложение с принципа на пропорционалност.

4.3 В предложението на Комисията се дава предимство на допълнителен механизъм за комуникация, отколкото на интегрирана и пълна система. ЕИСК държи да подчертае, че тази възможност насърчава пестеливостта и намаляването на административните разходи за предприятията и държавите-членки и това се отразява положително върху крайната цена на енергията, като се избягва дублирането на данните и се подобрява тяхното качество.

4.4 ЕИСК счита, че редовната, пълна и качествена информация не само дава възможност на Комисията да контролира и открива пропуските в европейските енергийни инфраструктури, но улеснява и разбирането на проблемите, свързани с енергийните инфраструктури, от страна на всички национални и европейски органи, вземащи политическите решения, както и от страна на участниците на пазара и инвеститорите.

5. **Специфични бележки**

5.1 ЕИСК оценява яснотата на определенията в член 2 от предложението за регламент. Тези определения, които не фигурират в действащия понастоящем Регламент (ЕО) №736/96, улесняват разбирането на законодателния текст и изясняват приложното му поле.

5.2 ЕИСК счита, че извършването на междусекторни анализи два пъти годишно дава възможност за подходящ мониторинг на напредъка на инфраструктурните енергийни проекти в Европа.

5.3 ЕИСК винаги е смятал, че въпросът за сигурността на инфраструктурите не може да се разглежда отделно от въпроса за сигурността на доставките. Съвсем наскоро [1] във връзка с въпроса, който е предмет на настоящото становище, ЕИСК подчерта необходимостта от обезопасяване на инсталациите и мрежите за пренос на енергия и въглероден диоксид. Следователно е важно в своите периодични анализи Комисията да отчита аспектите, свързани с модернизацията и поддръжката на съществуващите инсталации и мрежи.

5.4 Според ЕИСК информацията за проектите от интерес за Общността е от първостепенно значение. От качеството на тази информация зависи възможността за Европейската комисия да дава насоки на държавите-членки за прилагането на принципа на енергийната солидарност, както и за диверсификацията на източниците на доставки, така че да се намали енергийната зависимост от малък брой износители на конвенционални източници на енергия. ЕИСК смята, че транснационалните енергийни инфраструктури представляват в най-висока степен въпрос от общностен интерес. Комитетът дори вече е посочил в предходни становища, че *„общностните УОИ са необходими за напредък в съвместното изграждане на Европа“* и че постепенното унифициране на *„енергийни мрежи (газ, електричество, нефт), (…) може да намали чувствително оперативните и инвестиционни разходи и да стимулира инвестирането в нови проекти за мрежи [в рамките на публичните и частни партньорства (ЕС и държави-членки), за да увеличи сигурността на енергийните доставки]* [2]“.

5.5 ЕИСК отбелязва, че предвидената от Комисията система благоприятства централизиран подход за производството на енергия, независимо от множеството сигнали, че в бъдеще европейската енергийна система ще може да се опира на децентрализирани инсталации за производството на електроенергия за битови нужди (фотоволтаични панели, микрокогенерация и др.). Необходимо е от тези инсталации да се гарантира достъпът до електропреносните мрежи, без да се налагат прекомерни административни разходи на малките и средните предприятия.

5.6 ЕИСК посочва, че спецификациите за минималните прагове, описани в приложението към предложението за регламент, над които се прилага задължението за изпращане на информация, не са мотивирани от Европейската комисия по подходящ начин.

5.7 ЕИСК приканва да се задълбочи дискусията за ползата и устойчивостта на улавянето и съхранението на въглероден диоксид (CCS), като вече изрази резерви относно ползата и безвредността на проектите за улавяне и пренос на CO_2. ЕИСК констатира обаче, че в предложението на Европейската комисия се предвижда в разпоредбите на регламента да бъде включена информацията, свързана с проектите за пренос и съхранение на въглеродния диоксид. В такъв случай тези разпоредби следва да бъдат тълкувани единствено в смисъл, че инфраструктурите от този вид се подлагат на периодичните анализи на европейската енергийна система.

5.8 ЕИСК счита, че е абсолютно необходимо изграждането на енергийни инфраструктури на местно равнище да не е в разрез с желанието на жителите и на техните местни представители. Той подкрепя духа на прозрачност, който дава възможност гражданите да бъдат информирани по подходящ начин за обхвата на предвидените проекти чрез оценки на икономическото, социалното и екологичното въздействие.

Брюксел, 16 декември 2009 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Mario SEPI

---

(1) ОВ C 306, 16.12.2009 г., стр. 51.

(2) ОВ C 128, 18.5.2010 г., стр. 65.